

II. DOKUMENTY STOLICY APOSTOLSKIEJ

1. KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW

a. Dekret ogłaszający nowe teksty o św. Janie Diego i Najświętszej Maryi Pannie z Guadalupe

CONGREGATIO DE CULTU DIVINO ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM

Prot. N. 524/03/L

Decretum

de textibus liturgicis celebrationum Beatae Mariae Vîrginis de Guadalupe ne Sancti Ioannis Didaci Cuauhtlotoatzin

In sancta Deipara imaginem propriae perfectionis ac missionis contemplanis, populus christianus Matrem illam et Reginam semper et ubique veneratur.

Unde Summo Pontifici IOANNES PAULUS II aliquas variationes in Calendarium Generale Romanum nuper induxit, ut ibi cultus liturgicus praesertim Dei Genitricis sub appellationibus apud diversos populos consuetis etiam universis christifidelibus ditius eniteat. Prae primis celebrationem igitur Beatae Mariae Virginis de Guadalupe praedicto Calendario Generali die 12 decembris voluit adici gradu memoriae ad libitum insignitam, sed insuper ut clarius manifestetur Ecclesia utpote «ex omni tribu et lingua et populo et natione» (Ap. 5,9), in Christo redempta, addi etiam celebrationem Sancti Ioannis Didaci Cuauhtlotoatzin, ex stirpe indigenarum territori nunc Mexici nomine nuncupati nati, qui de magna Matris Iesu dilectione testificavit, ítem gradu memoriae ad libitum quotannis die 9 decembris peragenda.

Ut haec variationes in posterum in libris liturgicis Ritus romani, in effectum ducantur, Textus «typici» latine exarati unicuique celebrationi respondentes in adnexo huic Decreto additi, statim ac publici iuris fiunt, adhibeantur. Quoad libros liturgicos in linguis vernaculis cura Episcoporum edendos attinet, translationes parentur ad normam Instructionis *Liturgiam authenticam*, quae, recognitione ex parte huius Congregationis concessa, ín huiusmodi editionibus deinceps inserantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Congregationis de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, die 12 februarii 2004.

Franciscus Card. Arinze
Praefectus

+ Dominicus Sorrentino
Archiepiscopus a Secretis

**KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO
I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW**

Prot. nr 524/03/L

Dekret**o tekstach liturgicznych obchodów ku czci Najświętszej Maryi Panny
z Guadalupe i św. Jana Diego Cuauhtlatoatzin**

Lud chrześcijański kontemplując w Świętej Bożej Rodzicielce obraz własnej doskonałości i zaangażowania misyjnego, zawsze i wszędzie czci Ją jako Matkę i Królową.

Stąd Ojciec Święty JAN PAWEŁ II do *Ogólnego kalendarza rzymskiego* wprowadził niedawno pewne zmiany, aby lokalny liturgiczny kult, zwłaszcza Bogurodzicy, pod wezwaniami mającymi u rozmaitych narodów długą tradycję, zajaśniał mocniej również wszystkim innym wiernym. Przede wszystkim do wspomnianego kalendarza ogólnego pod datą 12 grudnia zechciał więc włączyć sławny obchód Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe w randze wspomnienia dowolnego, a ponadto, aby jaśniej ukazać Kościół, odkupiony w Chrystusie, jako utworzony z ludzi „z każdego pokolenia, języka, ludu i narodu” (Ap 5,9), postanowił dodać również obchód, pochodzącego z tubylczego plemienia kraju zwanego dziś Meksyk, św. Jana Diego Cuauhtlatoatzin, który dał świadectwo o wielkiej miłości Matki Jezusa. Obchód ten winien być przeżywany corocznie dnia 9 grudnia również w randze wspomnienia dowolnego.

Aby zmiany te w przyszłości mogły być wprowadzone do ksiąg liturgicznych obrządku rzymskiego, należy wykorzystać dodane w aneksie do tego dekretu odpowiadające każdemu obchodowi teksty „typiczne”, opracowane w języku łacińskim i od razu opublikowane. Co się tyczy ksiąg liturgicznych w językach narodowych, które powinny być wydawane staraniem biskupów, przekłady należy przygotować zgodnie z przepisami instrukcji *Liturgiam authenticam*, a następnie, po ich zatwierdzeniu przez tę Kongregację, dołączyć do takich wydań.

Bez względu na jakiegokolwiek przeciwnie rozporządzenia.

W siedzibie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dnia 12 lutego 2004 r.

Franciszek kard. Arinze
Prefekt

+ Dominik Sorrentino
Sekretarz

(Tłum. ks. Zbigniew Wójtowicz)

Die 9 decembris

S. IOANNIS DIDACI CUAUHTLOTOATZIN

De Comununi sanctorum.

Collecta

Deus, qui per beátum Ioánnem Didacum,
sanctissimae Virginis Mariae
dilectiónem erga populum tuum ostendisti:
eius nobis intercessione concede,
ut, Matris nostrae monítis
Guadalúpae datis obsequéntes,
voluntátem tuam iugiter adimplere valeámus.
Per Dominum.

Die 12 decembris

BEATAE MARIAE VIRGINIS DE GUADALUPE

De Communi beatae Mariae Virginis.

Collecta

Deus, Pater misericordiarum,
qui sub sanctissimae Matris Filii tui
singulári patrocínio plebem tuam constituisti,
tribue cunctis, qui beátam Virginem Guadalupénsensem invocant,
ut, alacriori fide, populorum progressionem
in viis iustitiae quáereant et pacis.
Per Dóminum..

Die 9 decembris

S. IOANNIS DIDACI CUAUHTLOTOATZIN

Ex Indorum nativorum stirpe in territorio nunc Mexici circa annum 1474 natus est. Ei Dei Genitrix in colle Tepeyac apud Mexicopolim se manifestavit, ac proinde ipse, vir fide purissima praeditus, humilitate et fervore suo effecit, ut illic in honorem Beatae Mariae Víriginis de Guadalupe ecclesiam aedificaretur, ubi anno 1548 in Domino quievit.

De Communi sanctorum virorum.

Ad Officium lectionis

LECTIO ALTERA

E litteris decretalibus Pápae Ioánnis Pauli Secúndi

(Mexicopoli, die 31 iulii 2002 datis)

«*Exaltávit húmiles*» (Lc 1,52): Dei Patris contúitus ad húmitem indígenam Mexicánum se convertit, nempe Ioánnem Didacum, quem dono ditávit in Christo renascéndi, beátae Mariae Virginis vultum contemplandi et sociátam praestindi óperam pro Americánae Continentis evangelizatióne. Ex quo apérte erúitur quam vera sint verba, quibus Apóstolus Paulus divínam edócet méthodum salútem peragendi.

«*Ignobilla mundi et contemptibilia elegit Deus, quae non sunt, ut ea, quae sunt. destrúeret, ut non gloriétur omnis caro in conspectu Dei*» (1 Cor 1,28-29). Hic beátus, cui traditum nomen est Cuauhtlotoatzin, quod «áquila loquens» sibi vult, anno circiter 1474 in loco *Cuauhtitlan* natus est, apud regnum vulgo *Texcoco*. Adultus cum sit et matrimonio iunctus, amplexus est Evangelium et una cum uxóre baptismali aqua est ablútus, sibi propónens vivere sub lúmine fidei et secúndum obligationes coram Deo et Ecclesia assúptas.

Mense Decémbrí anno 1531, cum iter fáceret ad locum *Tlatelolco*, in colle, qui *Tepeyac* appellatur, apparéntem sibi vidit veram Dei Matrem, quae mandávit illi, ut ab episcopo Mexicáno péteret templum in loco apparitiónis aedificari. Sacer Praesul, attentis indígenae instantiis, evidéntem miri eventus probationem ab illo requisivit. Die 12 mensis decembris beatíssima Virgo Maria Ioánni Dídaco conspiciendam rursus se dedit, eum solámine affécit et iussit, ut in fastigium collis *Tepeyac* se conférret, ibi flores colligeret et reférret. Licet hiemale frigus et arídítas loci obversaréntur, beátus pulchérrimos repperit flores, quos in paenula posuit Virginíque tulit. Haec autem praescripsit illi, ut eos tamquam veritatis indicium Epíscopo tráderet. Stans coram illo, Ioannes Dídacus paenulam aperuit florésque cádere sivit; tunc in textúra paenulae apparuit, mirabiliter impressa, ímágo Virginis Guadalupensis, quae ab illo inde tempore facta est spiritale nationis centrum.

Constructo templo in «*Dominae caelorum*» honórem, beatus, summa compulsus pietáte, ómnia reliquit et vítam ímpendit in parvum illud sacéllum custodiéndum et peregrinos excipiendos. Sanctitátis viam in oratione et in caritate percurrít, vim háuriens ex eucharístico Redemptoris nostri convívio, ex cultu in Matrem Redemptoris, ex communionem cum Sancta Ecclésia necnon ex oboedientia sacris Pastoribus. Omnes qui novérunt eum splendórem virtutum, praesértím fidei, spei, caritátis, humilitátis et contemptus rerum terrenarum sunt miráti.

Ioánnes Dídacus in simplicitáte cotidianaе vitae fidéliter servavit Evangelium, quin respúeret suam indígenam condicionem, prorsus cónscíus Deum díscrimen stírpium vel culturae praetermítere et omnes invitare, ut filii sui efficiantur. Hoc modo beátus faciliórem réddidít víam, qua indígenae gentes Mexicánae et Novi Orbis congressionem cum Christo susciperent et cum Ecclesia. Usque ad suprérum vitae diem cum Deo ambulávit, qui anno 1548 ad se vocávit eum. Eius recordatio, quae ad

apparitionem Dóminae Nostrae a Guadalúpe semper refértur, saecula transcendit diversásque orbis regiónes áttigit.

RESPONSORIUM

Cf. 1 Cor 1., 27-29; Lc 1, 51.52

R. Infirma mundi elegit Deus, ut confundat fórtia; quae non sunt, * ut non glorietur omnis caro in conspéctu Dei.

V. Fecit potentiam in bráchio suo et exaltávit húmiles; * ut non gloriétur.

Die 12 decembris

BEATAE MARIAE VIRGINIS DE GUADALUPE

Anno 1531 Virgo Maria se manifestavit Ioanni Didaco Cuauhtlatoatzin, ex Indorum nativorum stirpe, in colle Tepeyac apud Mexicopolim in territorio nunc Mexici, et in paenula eius mirabiliter ímago permansit, quam illic christifideles adhuc iugiter venerantur. Per hunc virum, fide purissima praeditum, Dei Genitrix et Ecclesiae Mater ad amorem Christi omnes vocat populos.

De Communi B. Maríae Virgínis.

Ad Officium lectionis

LECTIO ALTERA

Ex trádita relacióné, quae „Nican Mopohua” nuncupátur
(*saec. XVI, ex archivo Archidioecesis Mexicopolitanae*)

Anno 1531, post dies áliquot mensis decémbris, cum esset quidam indus pauper et affabilis, cui nomen Ioanne Didacus, ut fertur, *ex Cuauhtitlan*, cuius cura, quoad spirituálem administratiónem, ad religiósos *in Tlatilolco* residentes pertinébat, die sábbato, valde mane, *Tlatilolco* rem divinam ille adibat. Ut autem ad collem *Tepeyac* dictum advenit, iam illucescebat. Cantum ergo supra eollem audivit. Ut vero cantus cessávit, nec iam fuit ámplius áditus, vocatum se audivít e superióre parte collis: «Dilecte, Ioánnes Dídice», dictum est ei. Statim illuc ausus est ascendere, unde se vocari cognovit.

Ut autem supra collem advenit, dóminam vidit stantem, quae illúm, ut ipse adiret, vocávit. Cum ante illam pervénit, valde miratus est quantum esset decora: vestis eius sicut sol effulgebat. Illico voluntem suam ílli Virgo declarávit. Ait illi: «Scito, dilectissime fili, Sanctam Mariam me esse, perféctam semper Virginem, Matrem verissimi Dei, vitae Auctóris, qui omnia creávit et sústinet, Domini caeli et terrae. Magnópere volo, ardentem desidero, ut isto in loco templum meum áedificétur, ubi eum osténdam, eum maniféstans laudábo, meum amórem ac pietatem, auxilium et defensionem impértiam, quoniam revera ego elemens Mater vestra sum, et tua et

ómnium qui hac in terra in unum consistetis et aliórum quorumcumque qui dfligunt me, qui me quaerunt, qui devóte et confidénter me invocáverint. Ibi lácrimas ac moestitiam eórum exáudiam, in angústiiis benefáciam et in omni tribulatione remedium áfferam. Ut autem meum desiderium adimpleátur, Mexicopolim adí ín palátium episcopi. Te a rne missum dices illi, ut ipsum scire fácias quomodo mihi domum hic volo aedificári, templum hic in valle mihi erigi.»

Ut pervénit intra civitátem, statim domum adívit episcopi, cui nomen Ioáñnes de Zumarrága, Ordinis Sancti Francísci. Ut autem, antistes Ioáñnem Dídacum audivit, quasi non omnino credens, illis respondit: «Fili, iterum vénies et adhuc áudiam te. Ego autem mihi cogitábo quid fácere opórteat de tua voluntáte et desidério.»

Altera die, vidit ergo Reginam de colle descendentem unde ipsum aspiciebat. Quae venit obviam illi prope collem, eum detínuit dixitque: «Audi, dilécte fili: Nullatenus tíneas neque corde doleas, nec áliquid fácias tuí avúnculi infrmitatem aut quámlibet angústíam. Numquid hic non adsum ego Mater tua? Numquid non sub umbra et protectione mea tu es constitútus? Numquid ego non sum fons tua vitae et félicitatis? Numquid tu non in meo gremio, in bráchiis meis subsistis? Numquid aliud quodcúmque tibi necesse est? Nihil dóleas, nec turberis. Ascende, inquit, dilécte fili, supra collem atque in eo loco, ubi me vidísti et tibi locúta sum, flores ibi divérsas vidébis. Accipe et cóllige illas atque inde descendens affer illas coram me.»

Descéndit ergo Ioannes atque Caeli Reginae détulit, quas collegerat flores. Illa autem, ut eos vidit, suís venerabilibus manibus illos accepit rursúmque in Ioáñnis pallíolo collocávit dixitque illi: «Fíli dilectíssíme, hi flores signum, quod deferes ad episcopum, sunt. Eh, tu meus nuntius es, cuius fidelitáti haec committo. Te rigore praecipio: caveas ne palliolum tuum, nisi coram episcopo, explices et, quae defers, illi ostendas. Narrábis quoque quómo, ut collem ascendéres et inde flores accipere, tibi praecepi et quidquid vidisti et admirátus es, ut credat et agat de templo erigendo quod volo.»

Ut ergo haec praecépít Caeli Regína, iter arrípuit Mexicopolim versus. Laetus ibat, quia omnia próspere fient. Ingréssus autem Ioáñnes, coram episcopo se prostrávit atque illi narrávit quaecúmque viderat et ad quid ad ipsum missus erat. Dixit illi: «Dómine, mihi quae praecepisti, adimplévi. Dicturus adívi Dominam meam, Caeli Reginam, Sanctam Mariam Dei Genitricem, te signum petere ad mihi credéndum atque ut templum ibi exstruas ubi ipsa Vírgo desiderat. Dixi ergo illi me signum áliquod eius voluntátis ad te afferre promísisse. Audivit ergo quae tu expéteres: benigne tulit te signum petere ad implendam voluntátem eius atque hodie, valde mane, me rursus ad te veníre praecepit.»

Occúrrit ergo univérsa civitas: venerabilem imáginem videbant, mirabántur, ut opus divinum eam mirabant, deprecabántur. Et die ella dixit avúnculus Ioannis Didaci necnon quae sit Virginis advocátio et quod eius imágo nuncupétur Sanctae Mariae semper Virginis de Guadalupe.

RESPONSORIUM

Cf. Ap 12, 1

R. Signum magnum appáruit in caelo; múlter amícta sole, et luna sub pedibus eius; * Et in cápíte eius corona stellárum duódecim.

V. Gaudent ángeli, exsúltent archángeli in Virgine Maria. * Et in cápíte.

b. Dekret zatwierdzający polskie przekłady do Liturgii Godzin**CONGREGATIO DE CULTU DIVINO
ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM**

Prot.1618/03/L

POLONIAE

Instante Eminentissimo Domino Iosepho Card. Glemp, Archiepiscopo Varsaviensi, Praeside Conferentiae Episcoporum Poloniae, litteris die 6 ianuarii 2004 datis, vigore facultatum huic Congregationi a Summo Pontifice IOANNE PAULO II tributarum, textum Orationis Collectae et Lectionis alterius Liturgiae Horarum, lingua polona exaratum, in honorem Sanctissimi Nominis Iesu, Sanctissimi Nominis Mariae, Beatae Mariae Virginis de Fatima, S. Iosephinae Bakhita, S. Ludovici Mariae Grignon de Montfort, Ss. Christophori Magallanes et sociorum, S. Ritae de Cascia, S. Zdislavae, Ss. Augustini Zhao Rong et sociorum, S. Apollinaris, S. Sarbelii Makhuf, S. Petri Iuliani Eymard, S. Teresiae Benedictae a Cruce, S. Petri Claver, S. Pii de Pietrelcina, S. Catherinae Alexandrinae, perlibenter confirmamus.

In textu imprimendo mentio fiat de confirmatione ab Apostolica Sede concessa. Eiusdem insuper textus impressi duo exemplaria ad hanc Congregationem transmittantur.

Contrariis quibuslibet minime obstantibus.

Ex aedibus Congregationis de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum, die 10 februarii 2004.

Franciscus Card. Arinze
Praefectus

+ Dominicus Sorrentino
Archiepiscopus a Secretis

**KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO
I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW**

Prot.1618/03/L

DLA POLSKI

Na prośbę Jego Eminencji Józefa Kard. Glempa, Arcybiskupa Warszawskiego, Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski, wyrażoną w liście z dnia 6 stycznia 2004, mocą uprawnień udzielonych tej Kongregacji przez papieża JANA PAWŁA II, chętnie zatwierdzamy teksty kolekty i drugiego czytania Liturgii Godzin w języku polskim ku czci Najświętszego Imienia Jezus, Najświętszego Imienia Maryi, Najświętszej Maryi Panny Fatimskiej, św. Józefiny Bakhity, św. Ludwika Marii Grignon de Montfort, świętych Krzysztofa Magallanesa i Towarzyszy, św. Rity z Cascia, św. Zdzisławy, świętych Augustyna Zhao Rong i Towarzyszy, św. Apolinarego, św. Sarbeliusza Makhluł, św. Piotra Juliana Eymarda, św. Teresy Benedykty od Krzyża, św. Piotra Klawera, św. Pio z Pietrelciny, św. Katarzyny Aleksandryjskiej.

W tekście drukowanym należy umieścić wzmiankę o zatwierdzeniu udzielonym przez Stolicę Apostolską. Należy także dwa egzemplarze tego wydrukowanego tekstu przesłać do tej Kongregacji.

Bez względu na jakiegokolwiek przeciwny rozporządzenia.

W siedzibie Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dnia 10 lutego 2004 r.

Franciszek kard. Arinze
Prefekt

+ Dominik Sorrentino
Arcybiskup Sekretarz

(Tłum. bp Stefan Cichy)

**c. Odpowiedź Kongregacji w sprawie nakładania rąk
przy bierzmowaniu i użycia kapy przez diakona**

W związku z różnymi opiniami na temat nakładania rąk przy bierzmowaniu i użycia kapy przez diakona Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów skierował do Kongregacji list z zapytaniem i otrzymał w tych sprawach odpowiedź. Poniżej publikujemy list i odpowiedź w języku włoskim oraz ich tłumaczenie.

Commissio de Cultu Divino et Disciplina Sacramentorum Episcopatus Poloniae
Praeses - Episcopus Stefan Cichy, ul. Jordana 39 • skr. poczt. 331 • PL 40-953
KATOWICE

Katowice, il 31 ottobre 2003

Reverendissimo Signore,

con la presente, in veste di Presidente della Commissione per il Culto Divino, presso la Conferenza dei Vescovi della Polonia, vorrei presentarLe alcune domande, chiedendo da parte Sua una eventuale risposta. Le domande sono le seguenti:

1) Nell' imposizione delle mani durante il rito della confermazione, tutti i preti presenti stendono le mani, oppure solo i preti che ungeranno con il crisma i cresimandi? (cfr. *Ordo Confirmationis*, nn. 24 e 25);

2) Il diacono quando presiede le azioni liturgiche (p. es. la Liturgia delle Ore) o l' esposizione e benedizione del Santissimo Sacramento può indossare il piviale?

RingraziandoLa per la cortese attenzione e nella speranza di avere chiarito le questioni sollevate, colgo volentieri l' occasione per professarmi con sensi di distinto ossequio

della Signoria Vostra Reverendissima dev.mo

+ Stefan Cichy
Presidente della Commissione

Reverendissimo
Mons. FRANCESCO B. TRAN VAN KHA
Capoufficio della Congregazione
per il Culto Divino e la Disciplina dei Sacramenti
CITTÀ DEL VATICANO

**CONGREGATIO DE CULTU DIVINO
ET DISCIPLINA SACRAMENTORUM**

Prot. 2117/03/L

Dal Vaticano, 23 febbraio 2004

Eccellenza Reverendissima,

in risposta alla Sua cortese Lettera del 31 ottobre c.a., nella quale esprimeva due quesiti, il primo sull'imposizione delle mani da parte dei presbiteri nel rito della Confermazione e il secondo sull'uso del piviale da parte del diacono, mi pregio di comunicarLe quanto segue.

1. Il n. 9 dei *Praenotanda* dell'*Ordo Confirmationis*, recita: «Presbiteri, qui ministro principali aliquando sociantur in conferendo sacramento, manuum impositionem una cum ipso super omnes candidatos simul peragunt, nihil tamen dicentes». Tale indicazione è ripresa nelle rubriche dell'*Ordo*, nn. 24 e 25. È' chiaro pertanto che impongono le mani solo i presbiteri che il Vescovo si associa nel conferire la confermazione, e non tutti i presbiteri presenti alla celebrazione.

2. Circa l'uso del piviale, nei libri liturgici viene espressamente indicato per il diacono solo il caso della benedizione con il Santissimo, al termine dell'adorazione eucaristica (cf. *De sacra Communionem et de cultu Mysterii Eucharistici extra Missam*, 92). In altri casi, il piviale viene menzionato come abito riservato al sacerdote (cf. *Institutio generalis de Liturgia Horarum*, n. 255; *Caeremoniale Episcoporum*, n. 66; *Institutio generalis Missalis Romani*, n. 341 (edizione 1975 n. 303)).

3. Se la Conferenza dei Vescovi della Polonia stimasse opportuno permettere ai diaconi di usare il piviale in azioni liturgiche (ad es. nel presiedere la Liturgia delle Ore), può permetterlo secondo le esigenze locali. Si tenga presente, tuttavia, che la veste propria del diacono è la dalmatica.

Nell'eventualità si permetta al diacono di indossare il piviale, si chiede di far pervenire a questa Congregazione una nota concernente tale concessione.

Colgo l'occasione per porgerLe cordiali saluti e professarmi con sensi di distinto ossequio dell'Ecc.za Vostra Rev.ma
dev.mo nel Signore

+ Domenico Sorrentino
Arcivescovo Segretario

A Sua Ecc.za Rev.ma
Mons. Stefan CICHY
Presidente della Commissione Episcopale per il Culto Divino
ul. Jordana 39 - skr. poczt. 331
40-953 KATOWICE - POLONIA

Komisja ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski
Przewodniczący – Biskup Stefan Cichy, ul. Jordana 39 • skr. poczt. 331 • PL 40-953
KATOWICE

Katowice, dnia 31 października 2003 r.

Najczcigodniejszy Księżu,

niniejszym listem, jako Przewodniczący Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski, pragnąłbym przedstawić pewne pytania, oczekując z Waszej strony ewentualnej odpowiedzi. Pytania są następujące:

1) Czy przy wyciągnięciu rąk w czasie obrzędu bierzmowania wszyscy obecni księża wyciągają ręce, czy tylko prezbiterzy, którzy będą namaszczaali krzyżem bierzmowańców? (por. *Ordo Confirmationis*, nry 24 i 25);

2) Czy kiedy diakon przewodniczy czynnościom liturgicznym (np. Liturgii Godzin) lub wystawieniu i błogosławieństwu Najświętszym Sakramentem, może ubrać kapę?

Wyrażając wdzięczność za poświęconą mi uwagę i w nadziei otrzymania wyjaśnienia w poruszanych kwestiach, chętnie korzystam z okazji dla wyrażenia uczuć szczególnego szacunku

Czcigodnemu Księdzu w Panu oddany

+ Stefan Cichy
Przewodniczący Komisji

Reverendissimo
Mons. FRANCESCO B. TRAN VAN KHA
Capoufficio della Congregazione
per il Culto Divino e la Disciplina dei Sacramenti
CITTÀ DEL VATICANO

**KONGREGACJA DS. KULTU BOŻEGO
I DYSCYPLINY SAKRAMENTÓW**

Prot. 2117/03/L

Z Watykanu, dnia 23 lutego 2004 r.

Najczcigodniejszy Ekscelencjo,

w odpowiedzi na uprzejmy list Waszej Ekscelencji z dnia 31 października ub. r., w którym przedstawił dwa zapytania, pierwsze o wyciągnięciu rąk przez prezbiterów w czasie obrzędu bierzmowania i drugie o użyciu kapy przez diakona, śpieszę zakomunikować, co następuje:

1. W nrze 9 Wprowadzenia teologiczno-pastoralnego (*Praenotanda*) do *Ordo Confirmationis*, czytamy: «Presbiteri, qui ministro principali aliquando sociantur in conferendo sacramento, manu impositionem una cum ipso super omnes candidatos simul peragunt, nihil tamen dicentes». To wskazanie jest powtórzone w rubryce samego obrzędu, nry 24 i 25. Jasne więc jest, że ręce wyciągają jedynie prezbiterzy, którzy towarzyszą biskupowi w udzielaniu bierzmowania, a nie wszyscy prezbiterzy obecni w czasie celebracji.

2. Co do użycia kapy przez diakona, w księgach liturgicznych wyraźnie zaznaczono to jedynie w przypadku błogosławieństwa Najświętszym Sakramentem na zakończenie adoracji eucharystycznej (por. *De sacra Communionem et de cultu Mysterii Eucharistici extra Missam*, 92). W innych przypadkach kapa jest wspomniana jako strój zarezerwowany dla kapłana (por. *Ogólne wprowadzenie do Liturgii Godzin*, nr 255; *Caeremoniale Episcoporum*, nr 66; *Ogólne wprowadzenie do Mszału Rzymskiego*, nr 341 (wydanie z 1975 r. nr 303).

3. Jeśli Konferencja Episkopatu Polski uznałaby za wskazane pozwolić diakonom na używanie kapy w czynnościach liturgicznych (np. w czasie przewodniczenia Liturgii Godzin), może na to pozwolić według miejscowych potrzeb. Należy jednak pamiętać, że strojem właściwym diakona jest dalmatyka.

W przypadku pozwolenia diakonowi na ubranie kapy prosi się o przesłanie do tej Kongregacji noty dotyczącej takiego pozwolenia.

Korzystam z okazji, by przesłać serdeczne pozdrowienia
i zapewnić o szczególnym szacunku
Waszej Ekscelencji w Panu oddany

(+ Domenico Sorrentino)
Arcybiskup Sekretarz

Jego Ekscelencja
Biskup Stefan CICHY
Przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Kultu Bożego
ul. Jordana 39 - skr. poczt. 331
40-953 KATOWICE – POLSKA

Nota

W związku z p. 3. listu wspomnianej Kongregacji z dnia 23 lutego 2004 r. (Prot. 2117/03/L) do bpa Stefana Cichego, przewodniczącego Komisji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski, 327. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski obradujące w Warszawie w dniu 30 kwietnia 2004 r. uznało za wskazane, żeby w Polsce pozwolić diakonom na używanie kapy w czynnościach liturgicznych (np. w czasie przewodniczenia Liturgii Godzin), przy zachowaniu zasady, że strojem właściwym diakona jest dalmatyka.

+ Stefan Cichy
Przewodniczący Komisji

Z Ogólnego wprowadzenia do Liturgii Godzin

254. Biskup, zwłaszcza w kościele katedralnym, przewodniczy Liturgii Godzin w otoczeniu prezbiterów oraz innych duchownych i posługujących różnych stopni, a wierni powinni brać czynny udział w jej odprawianiu. Także każdemu oficjum z udziałem wiernych powinien przewodniczyć kapłan lub diakon w otoczeniu posługujących różnych stopni.

255. Prezbiter lub diakon przewodniczący odprawianiu oficjum może się ubrać w albę albo komżę i stułę. Ponadto prezbiter może również użyć kapy. W większe uroczystości kilku kapłanów może się ubrać w kapy, a diakoni w dalmatyki.